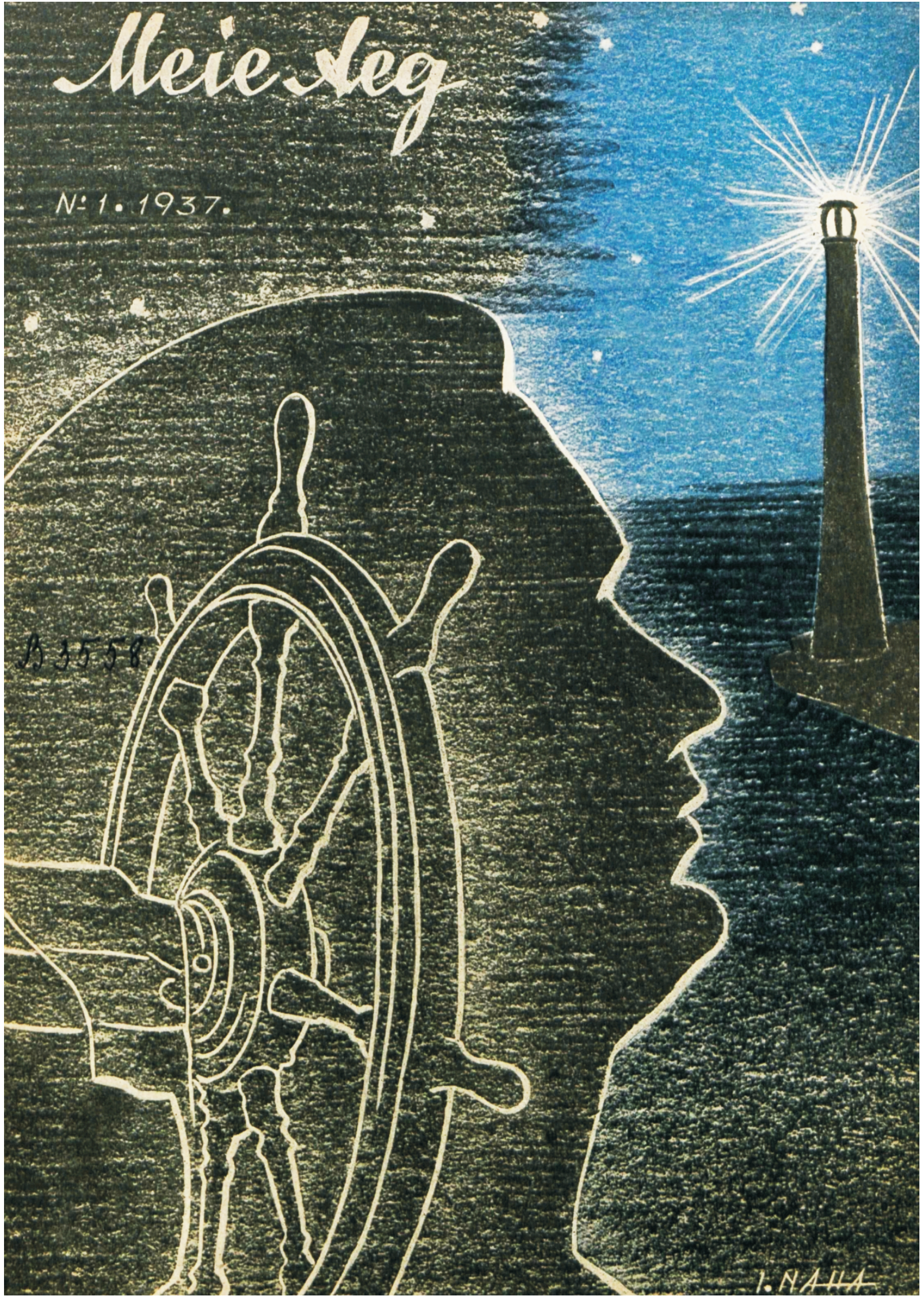

Meie Aeg

N: 1. 1937.

B 3558

I. PALLA

Inimeste soovidest ja püüetest ning olukordade kujunemisest

Inimestele on teada nende minevik; tulevik aga on tundmata. Kogemuste põhjal on võimalik teha minevikust kokkuvõtteid; tuleviku jaoks on aga raske midagi täpsemat ennustada, kuna see on nagu ääretu veeväli, mis kaetud tiheda uduga, milles on võimata ette näha isegi mõne sammu kaugusele.

On püütud kergitada loori, mis varjab tulevikku inimeste silme eest. Seda on juba kaugest minevikust alates katsutud teha taevatähtede, loomasisikonna, käejoonte, kaardipaneku, nõiduse j. m. varal. Kuid kõik säärased ennustajad pole tõepoolest midagi ette teada annud.

Tung heita pilku tulevikku on üldine. Seda tehakse harilikult lootuses, et võidaks tulevikus saavutada paremat ja kasulikumat, kui seda oli minevikus; vähemalt tahetakse hoiduda vigadest ja eksisammudest. On ju iga inimese elus palju seda, millega ta pole rahul ja millest ta sooviks vabaneda. Ärimees tahaks teada, kuidas oma äri korraldada; põllumees tahaks teada, kas tuleb hea vilja-aasta; ametnik — kas saab ta ameti- ja palgakõrgendust; riigivalitseja — kuidas tegutseda, et saavutada kuulsust ja suurust oma riigile ja sellega endale. Noor inimene tahaks teada, kelle leiab ta enesele eluseltsiliseks. On tuhandeid küsimusi ja soove, mida tahetakse teada tulevikult. Kuid tulevik harilikult vaikib või ilmutab õige vähe.

Palju on tehtud ennustusi üksikute isikute ja rahvaste ja riikide tuleviku suhtes, kuid need on olnud valed või sedavõrd kahemõttelised, et nad ei ütle õieti midagi täpsemat. Omal ajal käis Lüdia kuningas Krösus nõu küsimas Delphi oraaklilt Kreekas. Talle vastati seal: „Halyses paremal kaldal sa hävitad vägeva riigi.“

Krösus pidas „vägevast riiki“ Pärsia riigiks, kelle vastu ta tahtiski sõidima minna. Nii läks ta välja ennustuse põhjal võidulootuses; kuid ta kaotas ise. Delphi oraakel võis aga oma ennustust ükskõik kumma riigi kohta tähendada, sest see oli kahemõtteline.

Nii on ka tänapäev olnud igasuguseid ennustusi riikidevahelisest seisukorrast ja nende saatusest, kuid üllatused tulevad üksteise peale, mis purustavad inimlikud kalkulatsioonid.

Inimese tarkus ei küüni kaugemale; tema käes pole tuleviku kava; temale pole seda ilmutatud. Tema uurimused ei anna kuigi suuri ja tähelepanuväärseid tulemusi.

Ainult üks on, kes kõik algusest lõpuni teab, ja see on Jumal. Tema kõikteadvus tõstab teda

üle loodolevuste. Ta on avaldanud järgmise väljakutse: „Kuulutage, mis peab pärast tulema, et meie tunneksime, et teie jumalad olete.“ (Jeesaja 41, 23.) Enesest kuulutab elav Jumal, et tema on, „kes kuulutab algusest, mis pärast sünnib, ja vanast ajast, mis pole veel tehtud.“

Seesama vägev Jumal, kellel on teada kõik salajased ja tuleviku asjad ja ajalookäik, võib ka ilmutada inimestele seda, mida ta leiab olevat vajaliku. Ilmutuse annab ta oma prohvetite läbi. Prohvet, keda vanasti nimetati ka nägijaks, on Jumala käskjalg ja Jumala suu, kellele ta ilmutab oma saladusi, et neid teatada inimestele.

Prohvetitele antud valgus ja ennustused on ainus kindel ja usutav teadaanne tuleviku suhtes. Seda väljendab apostel Peetrus järgnevat otsustavates sõnades (2. Peetr. 1, 19): „Ja meil on üks kindlam prohvetisõna, ja teie teete hästi, et seda tähele panete kui küünalt, mis paistab pimedas paigas.“

Prohvetite läbi kõnelemine oli Jumalal üks harilikumaid teadaandmiseviise, nagu on kirjutatud: „Jumal on rääkinud ennemuiste mitu korda ja mitmed kombel vanematele prohveti läbi.“

Issand ilmutas tulevikku puutuvaid sündmusi ja asju prohvetitele inglite läbi, aga ka nägemustes ja unenägudes. Ingel tuli, näiteks, prohvet Taanielile teatama, mis pidi sündima „viimisel vihaajal“. Samal ajal anti talle ka nägemused ja unenäod. Selge sõnaga teatab Issand, kuidas ta prohvetitele end ilmutab: „Ja tema ütles: Et kuulge mu sõnu. Kui üks prohvet teie seas on, siis tahan mina, Jehova, nägemise sees ennast sellele teada anda, unenäos tahan ma temaga rääkida.“ 4. Moos. 12, 6.

Üks tee on veel, kuidas prohvetid võisid saada teateid Kõigevägevamalt. Sellest ütleb Peetrus: „Sest inimese tahtmise läbi ei ole iial ei ühtegi prohvetikuulutamist kätte saadud, vaid pühad Jumala mehed on rääkinud, juhutatud Pühast Vaimust.“ 2 Peetr. 1, 21.

Inimese vaim teab, mis on tema sees; Jumala Vaim aga teab, mis on Jumala juures, ja ta võib ka teatavaks teha tulevikku. Iga nõid, grafoloog, hiromant ja käetark ei või kindlasti mitte omada seda vaimu, vaid „pühad Jumala mehed,“ kes ennast lahutamatuks annud Tema teenistusesse, saavad Püha Vaimu anni, mis neid teeb kõlvuliseks suurtele ülesannetele. Eriti minevikus rääkis Jumal prohvetite läbi. Nüüd on meil pühakiri, kus on leida ennustused, mille tõttu pole enam vaja suulisi ennustusi. Kuid, kui see

osutub vajaliseks, siis võib Jumal ka tänapäev tarvitada inimesi oma tööjõududeks, nagu vanasti. Seda on Issand uuemal ajal ka mitmel puhul teinud.

Jumal mitte üksi ei tea tulevikku, vaid tema korraldab ka seda; tema käes on inimsoo tuleviku kava, millele vastavalt antakse ka ennustused. Alatasa on inimesed tahtnud hiilida mööda sellest kavast, mis aga on ebaõnnestunud. Riikide ja rahvaste saatus, mis ennustatud prohvetisõnas, on tabav ja suurepärase näide Issanda enneteadvusest ja juhatavast jõust. Inimeste plaanid ja üritused oma tuleviku korraldamisel on sageli purunenud vastu jumalikku müüri, mis püstitatud Tema kava kohaselt nende saatuse määramiseks. Neid ei lasta nii talitada ja minna nagu nad tahavad.

Paljud riigid ja linnad on pidanud vastu võtma säärase saatuse, nagu Issand selle neile määras ja ennustas, ehk nad küll teisiti kavatsesid, lootsid ja selles suunas tegutsesid.

Nebukadnetsar, võimsaim Babüloonia kuningas, kes valitses ligi 600 aastat enne Kristust, lootis jäädvustada oma riigi ja selle pealinna. Tema hiilgus kui ka langus oli ligi 200 aastat ette öeldud, ja seda ei suutnud ära hoida ükski vägi. Jeremia kuulutas ette, et „Jehova on äratanud tema vastu Meeda kuningate väimu.“ Anti isegi teada, et Kores on see mees, kes Babüloonia ära võidab, mis ka tegelikult sündis. Jeremia 51, 11; Jesaja 45, 1.

Babüloonia pidi saama ümber löödud; ta pidi jääma varemetesse, kus ainult metsloomad ja röövlinnud elavad, kuna nomaadid ei julge sinna oma telkigi üles lüüa. Siin on täpne tõdenemine. Kuulus maadeurija Sven Hedin kirjutab: „Kui täpselt on täitunud prohvetite ennustused selle suure linna hävitamise kohta!“ „Varemed räägivad mineviku suurusest ja kustunud hiilgusest... Isegi beduiinid ei löö siia üles oma telke, ainult shakaale nägin ma isegi päeval oma varjupaigast välja hiilivat.“

Hukatust ja hävitamist kuulutati ette kuulsale Niinevele, Assüüria pealinnale. Prohvet ütleb: „Ta on tühjaks, paljaks tehtud ja suutumaks ümber löödud.“ „Kuidas on ta lagedaks saanud, üheks paigaks, kus elajad maas on.“ Nah. 2, 11; Sevan. 2, 15.

Nüüd võime olla nende ennustuste tõdenemise tunnistajad. Tolle linna vägevus ei päästnud teda ettekuulutatud kadust. Sven Hedin ütleb ka siin järgmise tunnistuse: „Kõik on kadunud; ainult kolm ühetoalist küngast järskude kallakutega näitavad kohta, kus aastatuhandete eest öitses Assüüria maailmariigi pealinn.“

Ennustatud saatus tabas samuti Tiirust, Sii-doni, Egiptust, Edomi, Juudamaad ja teisi Palestiina riike, kellel on olnud oma hiilgav minevik ning suured plaanid tuleviku jaoks. Kuid tulevik polnud nende eneste korraldada ega määrata.

Taanieli teises peatükis näidatakse maailma ajalugu lühikestes kuid täpsetes joontes, alates Babüloonia ajast kuni tänapäevaste riikideni. Loetletud on suurriigid nagu Babüloonia, Meeda-Pärsia, Kreeka, Room ja viimaks Lääne-Roomast kujunenud Euroopa riigid. Viimaseid kujutatakse varvaste kaudu. Kaks iseloomustavat joont on neil: „Nad on raua ja savi segu,“ mis tähendab, et nad on haprad, nõrgad ja et nad üksteise külge ei liitu, s. o. kunagi nad ei moodusta üht riiki, nagu seda oli vana Rooma.

Tegelikult on tehtud mitmel korral tühistada jumalikku teadaannet. Vahetevahele on olnud riike ja valitsejaid, kes püüdsid koondada Lääne-Euroopat ühe võimu alla ja luua üht suurt riiki. Nii võime mainida Karl Suurt, Napoleoni, Karl V-dat ja meie päevil mõnda riiki, kes on soovinud panna maksma oma hegemooniat teiste üle. Nende üritused olid aga määratud ebaõnnestumisele, „sest nad ei jää mitte teine teise külge, otsekui raud ei anna ennast segada sauega.“ Taan. 2, 43. (Lõpp viimasel küljel.)

Tegelikult on tehtud mitmel korral tühistada jumalikku teadaannet. Vahetevahele on olnud riike ja valitsejaid, kes püüdsid koondada Lääne-Euroopat ühe võimu alla ja luua üht suurt riiki. Nii võime mainida Karl Suurt, Napoleoni, Karl V-dat ja meie päevil mõnda riiki, kes on soovinud panna maksma oma hegemooniat teiste üle. Nende üritused olid aga määratud ebaõnnestumisele, „sest nad ei jää mitte teine teise külge, otsekui raud ei anna ennast segada sauega.“ Taan. 2, 43. (Lõpp viimasel küljel.)

Te saate kuulda sõdadest ja juttusid sõjast, ennustas Kristus.

inimese võitlus olemise eest

Tahetakse ühist joont tõmmata inimese praeguse võitluse ja üldse looduses esineva võitluse vahel. Looduses võib tähele panna, et osavam tõrjub saamatuma, ja tugevam murrab nõrgema. Igal olevusel on vaenlased, igauks peab olema valvel ja ennast kaitsma. Kõige pisema olevusega alates käib looduses tõsine võitlus olemise eest. Aga veel tõsisem võitlus on inimeste juures. Kõige muu eluvõitluse kõrval on sõda. Inimesed on pidanud sõdasid minevikus, ja praegugi ei ole võimalik millegagi kindlustada, et ei tekiks enam sõda.

Sõja peale vaadatakse kui elunähtuse peale eluseaduse kohaselt. On olnud nimekaid mehi, kes on loonud suuri teese sõja kohta, nagu: Sõda on meie elu; sõda on tugevamate valik; sõda määrab, kellel on õigus olla ja kellel mitte; suured kalad neelavad väiksemaid, sest nad on tugevamad, jne.

Kuid kui tahame õieti mõista eluseadusi, siis peame tingimata vahet tegema looduse võitluse ja inimese võitluse vahel. Iga olevuse võitluse iseloomu määrab see, millises keskkonnas ta on ja milliste omadustega ja võimetega ta on varustatud. On ju väga suur vahe inimeste ja muude olevuste vahel. Inimesel on vaim ehk mõistus, ja tema elu peaks juhtima vaim; alamaile olevustel aga on instinkt, ja neid juhib instinkt. Järelikult eluvõitlus peaks neil olema täiesti erinev.

Looduses ei toimu hoopiski mitte juhuslik võitlus eg. maksa vägivaldne jõu-õigus, vaid seal on otstarbekohane võitlus. Loodus peab kandma ja hoidma elu. Ja temas esinev võitlus ongi selleks. Võitlus on sellepärast, et loodus tahab olla kokkuhoidlik. Selleks, et püsiks elu, on tarvis elu ülal pidada. Aga elusad olevused ei ela ju õhust. Neile on määratud elada teiste elukandjate arvel. Kõige vähem ülekohtune oleks olnud loomadel elada taimede arvel. Aga kui kõik loomad toituisid taimedest, siis ei oleks jätkunud taimedest. Mõned taimed oleksid saanud hävitatud, ja rohumaa lõppemisel oleks surnud välja ka mõni liik loomi. Nüüd aga loodus on kokkuhoidlik ning on määranud mõnede loomadele toituda teiste loomade arvel. Kiskjad aga ei saa laastada; ei saa otstarbetult murda või viimseni hävitada mõnda loomaliiki. Neile on antud küll võime tabada, aga teistele jälle end kaitsta. Nii kiskja ei murra lõbu pärast, vaid häda pärast. Kui tal on kõht täis,

siis on ta rahus, ja ükski teine loom pole sel ajal hädaohus. Nii kiskjad saavad enesele toidu, ja ka teised suudavad end küllalt kaitsta. Selles võitluses ei ole eesmärk hävitamine; selles võitluses ei saa mingi loomaliik iialgi otsa; see võitlus on otstarbekohane, sest teisiti ei ole võimalik kokkuhoidlikus looduses.

Loom talitab instinkti järele. Ta teeb seda, mis talle on määratud. Instinkt sunnib teda vaenlase eest põgenema ja ka toiduvajaduse korral võtma seda, mis talle on määratud. Suuremad loomad ei murra vähemaid hoopiski mitte selle pärast, et nad on tugevad. Kui nad midagi murravad, siis on nad täitnud looduse otstarbekohase tahte, et nad peavad oma elu hoidma, ning toimunud enesekaitseks või toiduhankimiseks. Ka ei murra kiskjad loomad oma liigi esindajaid. Kõrgematel loomadel on ühistunne. Ühe ja sama liigi esindajad hoiavad ühte ja moodustavad üksmeelse ühiskonna, et oleks soodsam võitlus olemise eest.

Hävitava võitluse tulemus. Pilt Madridist

Loov võitlus...

Milline peaks siis olema inimese võitlus olemise eest, arvesse võttes looduse otstarbekohast võitlust. Inimesel on vaim, mis kõik suudab. Vaim võib juhtida eluvõitlust kõige otstarbekohasemalt ja seadusepärasemalt, nii kuidas elu peab olema. Inimeselegi on antud loodus, kust ta peab saama ülalpidamise. Tal peaks olema võimalik oma võitluses kergesti toime tulla. Sest ta on oma vaimuga looduse peremees. Ta võib tunda loodust ja seda otstarbekohaselt ära kasutada. Kui juba alamad loomad aitavad teostada kokkuhoidu, siis peaks inimene teostama seda ülimal määral. Tal ei ole tarvis võtta, et oma elu hoida, vaid ta võib oma vaimu abil luua seda, millega oma elu hoida. Oma vaimuga ta avastab, kuidas taimed paremini kasvavad ja vilja kannavad, ja kuidas loomad rohkem sigivad ja lihavamaks muutuvad. Mis ta looduselt saab, seda võib ta mitmekordselt tagasi anda. Inimese pärast ei peaks looduses midagi otsa saama, looduses on nii palju jõudusid ja väärtusi. Inimese võitluseks peaksid olema võita need raskused, mis on eluväärtuste loomisel loo-

duse keskel. Töö on inimese võitlus olemise eest. See on loov võitlus.

Mis aga praegu toimub inimese võitluse alal, on vaimu mahasalgamine. Inimene ei soovi mitte luua, vaid võtta. Seega ta läheb välja hävitamisele. Ta soovib võtta ainult väärtusi teise käest. Teiselt saamine vastu andmata on hävitamine, ja teiselt ülekohtuga äravõtmine on ülekohtune hävitamine, elu takistamine.

Kui ühed inimesed on teistele vaenlased, siis on elu areng takistatud. Inimesed on sunnitud üksteisest eemalduma ja elama omaelu. Jäävad kasutamata looduse vastu võitlemise abinõud. Võitlus on tõsiselt raske, kuna see on kahel rindel — looduse ja kaasinimese vastu.

Kui inimese vaim ei saa olla juhtija, siis võivad elulised tungid omandada halva iseloomu. Elualalhoiutungi tõttu on inimesel saamistahe, ja vaim muudab selle tungi töötahteks, loomistahteks; kui aga vaim ei valitse, siis muutub saamistahe haiglaseks elamuseks — kompleksiks, mille toimel inimene toimib kuritegusid — kas petmisi, varastamisi, või mõrvasid. Inimese vaim võib saada halvatud kitsaste olukordade, uimastavate ainete, või eluliste tungide valesti suunamise läbi. Näiteks kui alkohol uimastab vaimu, siis tuleb hingehoiak ilmsiks — ühed on head, teised aga metsikud ja läheb lahti lööminguks.

Elu arenemiseks on tarvis arvestada eluseadustega. On tarvis koostööd. Üks ühiskonnaliige peab toetama teist loovas võitluses. Leiab keegi parema abinõu, peaksid ka teised saama seda ära kasutada väärtuste loomiseks. Vägivalla tõttu aga ei ole inimesed saanud ühineda. Viimasel ajal on siiski õnnestunud luua rohkem ühendust inimkonnas, ja see on võimaldanud ka tehnika ja teaduse arenemise. Aga ikkagi on kogu elu takistatud, sest rahvaste vahel ei ole üksmeelset koostööd.

Oleks ebaõige arvata, et sõda on edendanud arenemist. Sõda on alatasa takistanud. Kui ei oleks olnud sõjaohtu, saanuks rahvad koos töötada ja areneda. Näiteks hiinlased olid loova elusihiga rahvas. Nad olid kultuuriga ees. Siis aga suurenes sõjaoht ja nad pidid end eraldama, ja seetõttu jäid teistest maha. Aga ega teisi viinud edasi sõda. Sõda on küll teataval ajal taset tõstnud. Sest kui hädaohu kartusel inimesed olid lahus, siis sõda neid teataval määral ühendas, ja nii võis suurem ühiskond jällegi midagi luua. Nendel loomisperioodidel pole siiski olnud püsi. Sõjaga kisuti varandusi enda kätte, ning nendest elati, ja ka ehitatigi midagi. Aga mis hävitava võitlusega ehitati, see leidis ka oma otsa. Mida vaim ei juhi, sellel ei ole püsi. Kes ei loo, need hävitavad. Võitjad on praalinud teiste varandustest, muutunud elukõlbmatuks, kuni on saanud oma ülekohtu palga.

Sõda on paratamatus selles mõttes, et ta hävitab selle, mis ei kõlba olema. Kui ülekohtus suureks läheb ja ähvardab elu kinni nõõrida, siis sõda purustab umbsõlme. Ja võib seda ütelda, et kes tahab teist hävitada, see määrab endale otsa.

Praeguse tsivilisatsiooni juures on sõda paratamatu, sest kõik, mis olemas, on võidetud relvaga. Maailm seisab niiõelda tääkide otsas. Seepärast on ka enesekaitse vajalik. Aga häda neile riikidele, kes tahavad teisi võita.

On olnud ka eeskujulikke loovaid võitlejaid, kes on inimkonnale midagi annud — leituduste näol. Mõni neist on jäänud hävitava võitluse keerises tähele panemata. Neile antakse tänu järele. Kes ühiskonnale head teeb, sellele ei keelata tasu. Üksnes loov võitlus määrab, kellel on õigus olla ja kellel mitte.

Kas saatus on ette määratud

E. LAIMETS

Inimesele määratud saatus on hea, ilus ja au-line. Ei vasta tõele, et inimene on määratud elama kannatusis, õnnetusis ja lõpuks surema lootusetult. Kõige kindlama veendumuse ja julgusega võime kinnitada, et inimesele on määratud elada õnnes ja rõõmus igavesti.

Aga täna, kui puuduvad väljavaated, kui elus on näha rohkem pettumusi ja kannatusi kui head, kas võime siis täiesti usaldada eelmist väidet? Kas on sellele leida kusagilt tõendusi?

Inimese saatuse üle selguse saamiseks me ei taha siinkohal minna astroloogide või hiromantide juure. Me ei taha seda hakata lahendama keerulise mõtteteaduse ega mõne muu inimliku abinõuga. Kristlastena tahame leida saatuseküsimusele lahenduse pühakirjast. Jumala sõna võib ilmutada seda, mis on inimesele teadmata.

Et saatust paremini mõista, selleks peame tegema wahe kahe võimaliku saatuse vahel. Üks saatus võib olla see, mis me ise endale valmistame, teine see, mis on kõigevägevam Jumal ette näinud inimese jaoks. Tavaliselt püsib arvamine, et ükski ei või ise määrata oma saatust, kõik tuleb nii kui see tulema peab. Viimase väite kohta peaksime leidma selguse.

Inimese enda määratud saatus

Oleme õppinud, et maailmas valitseb kõike raudne looduseseadus. Kuhu me ka ei vaataks, kõikjal on seda näha. On täpne aeg maakera käigus. On kindel aeg aastaegade vahetuses. Kindla seaduse ja korra järele kasvavad taimed, kannavad vilja ja annavad inimestele ja loomadele ülalpidamise. Looduse saladuslikud jõud sünnitavad ainest elu lugematutes teisendites. On näha sündi, kasvu ja kadu, kusjuures ainet valitsevad seadused on muutmatud.

Me usume, et looduseseadus on Jumala seadus. Kõik Jumala looduses on alluv igavesele seadusele. Üks nendest on järgmine: „Kuidas külv, nõnda lõikus“. Kui on külvatud kaera, siis ei saa lõigata nisu. Inimene ei saa lõigata head, kui ta on külvanud paha. Kes külvab viha, ei saa lõigata armastust. Kes külvab kahtlust ja vaenu, ei saa lõigata usaldust ega rahu. Kes ei hooli terviseseadustest, ja talitab nende vastu, ei saa endale tervist ega eluõnne. Seepärast annab Jumal inimestele väga tõsise hoiatuse: „Ärge eksige, Jumal ei anna ennast mitte pilgata, sest mis inimene iial külvab, seda tema ka lõikab.“ Kõik, mis on räägitud ja tehtud, saab oma õige palga, olgu see ükskõik missugusel põhjusel sündinud. Külvi- ja lõikuseseaduse põhjal inimene ise määrab palju oma saatusest.

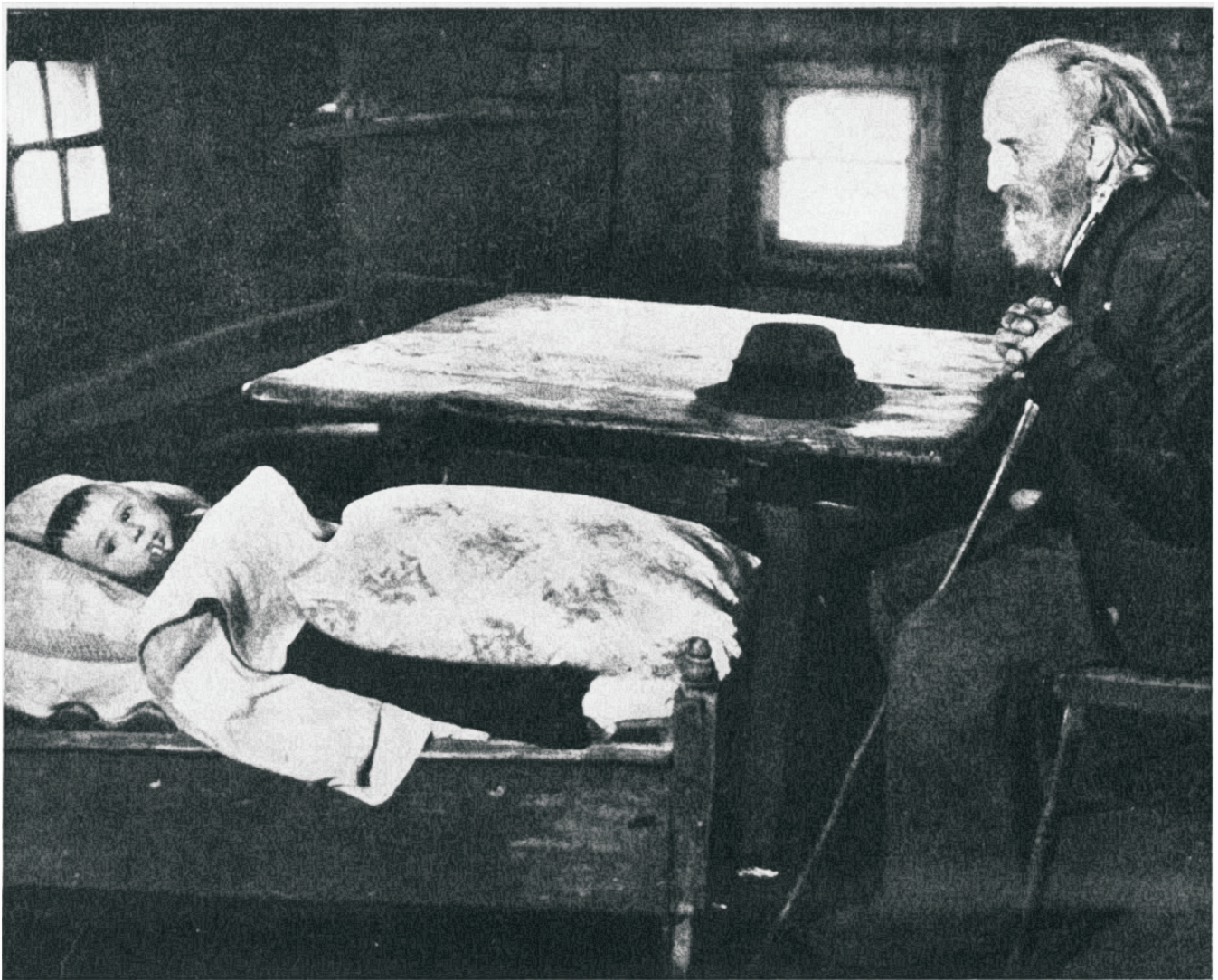
Looduses määrab ja juhib muudetamatu loomusund või instinkt. Samuti on Jumal määratud seadused inimese elule. Need on antud kümnes kõlbekäsus. Need käsud on muudetamatud ja igavesti maksvad. Nende läbi võib inimene teada, mis on tema kohustused Jumala ja ligimese vastu. Jumala käsud on Jumala tahte ilmutajad. Need on ainsad seadused, mille põhjal maailmas jääb püsima kord, rahu ja elu. Jumala käsud on piiriks hea ja kurja vahel, nende läbi tuleb patutundmine. Samuti moodustavad need käsud piiri elu ja surma vahel. Ükski, kes on neist astunud üle, pole jäänud elama. Suhtumine nendesse käskudesse määrab inimesele teatava saatuse.

Mõni võiks küsida, miks käib jumalakartmatu inimese käsi hästi, kuna tema jumalakartlik naaber saab alati rohkem kannatada? Selle küsimuse lahendamiseks on vajalik sügav Jumala sõna mõistmine. Pühakiri näitab, et otsustava tähendusega ei ole jumalakartmatu inimese elu ajutine kordaminek, vaid elu lõpptulemus. „See, kes on õige, kisutakse ahastusest välja, aga kes on õel, see saab tema asemele.“ Õp. s. 11, 8. Inimene võib oma ise valitud teedel, ülekohtus ja jumalakartmatuses, olla ajutiselt õnnelik. Aga sellest ei saa järeldada, et selle inimese saatus on õnnelik.

Ükskord tuleb igal inimesel aru anda oma elust maailmade valitsejale. „Ärge eksige, sest Jumal ei anna ennast mitte pilgata.“ Kes ei hooli Jumala sõnast või looduseseadustest, see ei pääse nuhtlusest, olgu see siis nüüd või ükskord viimsel päeval. Patt on saanud alguse langenud inglisi, kes kadeduse ja uhkuse läbi muutus pealekaebajaks — saatanaks. Aga temagi kannab sellest ajast peale eneses surmaidu, ja tema saatus on otsustatud surmaks. Jumal sallib oma riigis ainult head. Pühakiri räägib selgesti kõige kasvatast ja kurja hävitamisest. Jumala autoriteedi põlgamine toob igavese surma. See on inimese enda valitud elutee lõpptulemus või tema kurb saatus.

Jumala poolt määratud saatus

Paljudel on arvamine, et Jumal on kindlaks määratud iga inimese saatuse. Mõteldakse, et sellest määratud saatusest inimene ei pääse, kuigi ta seda tahaks ja püüaks. Kes on määratud igaveseks eluks, see pääseb, aga kes on määratud hukkamiseks, see peab kõigest hoolimata hukkuma määratud ajal ja kohal. Minevikus Muhamed julgustas selle õpetusega oma sõdureid. „Kes langeb lahingus, see oleks saatuse

Elutee algaja ja lõpetaja

otsusel surnud samal ajal kodus oma voodis.“ Nii usuvad ka paganad.

Kas võime meie kui kristlased nõustuda selliste mõtete ja vaadetega? Kas peame olema saatuseuskjad paganate eeskujul? Tahame seepärast vaadelda Jumala poolt saatuse määramist pühakirja valgel.

Ettemääramine.

Kui oletame, et Jumal on tõesti iga inimese saatuse ette määranud ilma et inimene ise saaks valida, siis teeb see küsitavaks kogu õpetuse Jumala armust ja õiglusest. Kui me usuksime saatuse ettemääramist, siis salgaksime pühakirja õpetuse. Mispärast?

Nagu teame, pühakiri õpetab selgesti tulevases kohtust. „Sest meie peame kõik avalikuks saama Kristuse kohtujärje ees, et igäüks peab seda mööda saama kui ta lihas on teinud, olgu see hea või kuri.“ 2. Kor. 5, 10. Siin on kõne kohtust ja vastutusest. Vastutusvõimeliseks loetakse säärast isikut, kellel on mõistuse- ja tegevusevabadus. Ettemääramise oletus eitab inimese oma valiku vabadust. Ja kui inimesel pole oma valiku vabadust, siis pole tal ka millegi eest anda vastust. Aga Jumal toob kohtu ette ainult need olevused, kes on oma tegevuse eest

vastutavad. Looduses on olevusi, kes oma tegevuse eest ei ole vastutavad. Sääraste piiratud olevustena tunneme loomi. Neid juhib Jumalast antud loomusund, nad peavad käima neile määratud rada. Rändlinnud lähevad lõunamaale ja tulevad tagasi seatud ajal oma loomusunni juhtimisel; nad pole vastutavad. Kui inimesel oleks nii hea õigluse- ja kohusetunne kui loomade instinkt, siis oleks inimese elugi korralikum, aga kahjuks inimsugu on õigest eluviisist kõrvale kaldunud. Talle ei ole alguses midagi määratud, talle on jäetud valida, ja ta on valinud õnnetuse. Inimesel on veelgi mõistus ja kõlbeline vabadus, seepärast peab ta kord aru andma kõigest, mis ta on teinud. Jumal pole iseenesest ühelegi inimesele määranud halba saatust ja igavest surma. Ta on tahtnud, „et kõik inimesed peavad õndsaks saama ja tõetundmisele tulema.“ Seepärast ei või kristlane uskuda saatuse ettemääramist.

Ettenägemine.

Nagu eelmises osas õppisime, oleneb saatuse inimese omast valikust. Inimese valiku järele võib Jumal ette ütelda saatuse. Piiblis on selle kohta leida küllalt tõendusi, mis on tõdenenud täht-tähelt. Seejuures peame meeles, et elukäigu etteütlemine ei ole saatuse ettemääramine.

(Järgneb.)

Igavese ELU TEE

E. Mägi

„Katsuge kirjad läbi, — sest nendes on igavene elu.“ Joh. 5,39.

„Ma olen tee, tõde ja elu; ükski ei saa Isa juure muidu kui minu läbi.“ Joh. 14,6.

taeva vastu ja sinu ees ega ole enam väärt, et mind sinu pojaks hüütakse.“ Luuka 15, 11—24.

Ärkamine on esimene aste igavese elu teel. Ärkamine ei ole paljas tunnete ülehoovamine, vaid ta on enesetundmisele tulek. Enesetundmine ehk patutundmisele tuleb inimene Püha Vaimu läbi, kes on saanud südames ruumi ja äratab inimese. Ärkamisel inimene tuleb parematele mõtetele; ta leiab enese olevat patune ja otsib patust vabanemist. Ta otsustab minna

oma Isa, taeva Jumala, juure ning tunnistada temale üles oma patud. „Kui meie oma patud üles tunnistame, siis on tema ustav ja õige, nii et ta annab meile patud andeks ja puhastab meid kõigest ülekohtust.“ 1. Joh. 1, 9.

Uuestisünd

Patu-unest ärrganud inimene, olles tunnistanud Jumalale oma patud ja saanud nad andeks, loobub pattu tegemast. Püha Vaim ja Jumala sõna sünnitavad selle inimese uueks. „Tõesti, tõesti, ma ütlen sulle, kes ei sünni ülevalt, ei või mitte näha Jumala riiki. . . Mis lihast on sündinud, on liha, ja mis Vaimust on sündinud, on vaim. . . Tuul puhub, kus ta tahab, ja sa kuuled tema häält, aga sa ei tea, kust ta tuleb ja kuhu ta läheb, nõnda on igaüks, kes on sündinud Vaimust.“ Joh. 3, 1—9.

Uuestisünd on teine aste igavese elu teel. Uuesti sündinud inimest tuntakse tema tegudest. Nii kuis me ei näe küll tuult aga näeme tema mõju ja tegu, nii me ei näe ka Püha Vaimu aga näeme tema mõju uuesti sündinud inimese elus ja tegudes.

„Teie olete uuesti sündinud ei mitte kadu- vast, vaid hukkaminemata seemnest, elava Jumala sõna läbi, mis ka igavesti jääb.“ 1. Peetr. 1, 23. Jumala sõnas on loov jõud. Sõnaga loodi maailm. Sõnaga luuakse inimene uueks. Sõna on ka uuesti sündinud inimese usu- elu juht- nööri; inimene elab selle järele.

Iga usulise maailmavaatega inimene on küsinud eneses: Milline on õige tee, mis viib igavesse ellu? Kas ma käin õigel teel? jne. Sellised küsimused on täiesti õigustatud ja vajalikud. Pühakiri just soovitab seda teha: „Nõnda ütleb Jehoova: Seiske teede peal ja vaadake ja küsige igaveste jalgteede järele, milline on see hea tee, ja käige selle peal, siis leiab rahu oma hingede.“ Jer. 6, 16.

Milline on siis tee ellu? Kristus ütles: „Mina olen tee ja tõde ja elu; ükski ei saa Isa juure muidu kui minu läbi.“ Kristus õpetas ja näitas oma eluga õiget teed, mis viib Isa juure. Kristus õpetas, et igavese elu teel käimiseks on antud Pühakirjas kindel kord ja plaan. Käesolev kirjutus tahab tutvustada seda plaani.

Ärkamine

Loomu poolest iga inimene on patu-unes. Ta peab ärkama sellest. Ta peab tulema tundmisele, et on patune ja vajab lunastajat.

Lugu kadunud pojast, mille Kristus jutustas, näitab inimese langust, patu-unes olekut ja sellest ärkamist. Noormees, elades kõlvatut elu, oli raisanud kõik oma vara. Et mitte näljast surra, ta peatus kellegi peremehe juures ja hoidis tema sigu. „Aga kui talt tuli paremad mõtted, ütles ta: „Kui palju palgalisi on minu isal, ja neil on leiba küllalt, mina aga suren siia nälja kätte. Ma õige asun teele ja lähen oma isa juure ja ütlen: Isa, ma olen pattu teinud

Lepingutegemine

Ärganud ja uuesti sündinud inimene, kelle südametunnistus on saanud puhtaks, teeb ristimisel lepingu Jumalaga ja matab sellel pühaltalitusel oma vanainimese veehauda. „Kes me oleme surnud patule, kuidas peaksime veel elama selles? Või teie ei tea, et nii mitu, kui meid on ristitud Kristuses Jeesuses, oleme ristitud tema surmasse? Siis oleme ristimise läbi temaga ühes maha maetud surmasse, et otsekui Kristus on äratatud surmast Isa au läbi, nõnda ka meie peame käima uues elus.“ Rooma 6, 2–4.

Ristimine on kolmas aste igavese elu teel. „See võrdtäendus, ristimine, teeb meid nüüd õndsaks (mitte kui rüveduse kõrvaldamine, vaid kui hea südametunnistuse töötamine Jumala ees) Jeesuse Kristuse ülestõusmise tõttu.“ 1. Peetr. 3, 21.

Ristida, Pühakirja järgi, tohib ainult ärganud ja uuesti sündinud inimesi, kes saades lapseõiguse teevad sellel pühaltalitusel lepingu Jumalaga. Enesest mõista sellist läbielu pole võimalik teha rinnalapsel ega väiksel lapsel, kes veel ei teagi mis on patt; seda võib teha ainult täiskasvanud inimene, kes otsib teed igavese elu poole.

Sõnakuulmine

Inimene, kes on ärganud, uuesti sündinud, ristimises teinud Jumalaga lepingu, täidab ka kõik lepingupunktid. Ta on sõnakuulelik Jumalale. Ta ei astu üle ühestki Jumala käsust. Ta teab, et „kes kõik käsuõpetuse peab ja üheainsa käsu vastu eksib, see on sellega kõikide vastu eksinud.“ Jakobus 2, 10.

Jumala käsk on väljendatud kümnes käsus, mis sisendati juba esimese inimpaari südamesse, hiljem anti Israelile kivilaudadel, ja uues seaduses on jällegi antud südamesse. (Heebr. 8, 8–10; 10, 15–17.) Sellest käsust ei tohi midagi kõrvaldada ega muuta. „Ärge mõtelge, et ma olen tulnud kaotama käsku või prohveteid; ma ei ole tulnud neid kaotama, vaid täitma. Sest ma ütlen teile: Kuni taevas ja maa kaovad, ei kao käsust mitte kõige väiksematki kirjatähte ehk märgikest, enne kui kõik on sündinud.“ Mat. 5, 17. 18.

Jeesus tõstis sellega käsu ausse ega lubanud sellest midagi kaotada ega muuta. Aga kui me nüüd võrdleme Piiblis olevat kümme käsku (2. Moos. 20, 1–14) katekismuste käskudega, siis leiame suure omavolilise muudatuse viimastes. Katekismustes puudub Piibli teine käsk, mis keelab kujude ja piltide kummardamise, ja et seda kõrvaldamist kinni katta, selleks on kümnes käsk tehtud pooleks, et käskude arv jääks alles. Peale selle on Piibli neljas käsk,

mis käseb: „Mõttele hingamispäeva peale,“ hoopis välja jäetud, ning selle asemele on pandud: „Sina pead pühapäeva pühitsema.“ Siin on jälle suur vahe. Hingamispäev on seitsmes nädalapäev, mille andis ja käskis Jumal juba alguses, kuna pühapäev on esimene nädalapäev, mida riikliku seadusega kästi pühitsema alles 321. aastal p. Kr.

Sõnakuulmine on viies aste igavese elu teel. Inimene, kes on saanud usklikuks ja teinud ristimisel seaduse Jumalaga, ei saa käia inimeste käskude järele, vaid on Jumalale sõnakuulelik ja peab kõik lepingupunktid, mis väljendatud pühas kümnes käsus ja evangeeliumis.

Tunnistamine

„Aga teie saate Püha Vaimu väe, kes tuleb teie peale, ja olete minu tunnistajad Jerusalemmas, Juuda- ja Samaariamal ja maailma otsani.“ (Apt. 1, 8.) See oli Jeesuse viimne sõna enne taevaminekut.

Kõik, kes on teinud eelnimetatud läbielud igavese elu teel, need saavad Püha Vaimu väe ja on Kristuse tunnistajad. Nad tunnistavad läbielust ja armust, mida nad on saanud Kristuses. Nad tunnistavad tema tõde oma eluga ja kaastööga tema viinamäel. Ükski tõeline kristlane ei saa olla vait ega panna valgust, mis talle antud, vaka alla. Ja kui keegi tahaks teda takistada tunnistamast, tahaks matta tema valguse vaka alla, siis seda suurem valgus tuleb esile, sest takistatud tuli on ka vaka süüdanud. Püha Vaimust süüdatud tuld ei sa keegi takistada leegitsemast.

Tunnistajate kohta ütleb Kristus: „Seepärast igäüks, kes mind tunnistab inimeste ees, teda tahan ka mina tunnistada oma Isa ees, kes taevas on. Aga kes iial mind ära salgab inimeste ees, teda tahan ka mina ära salata oma Isa ees, kes taevas on.“ Matt. 10, 32. 33.

Kannatamine

Kannatamine on Jumala lapse k u u e s a s t e igavese elu teel. „Oleme nüüd lapsed, siis oleme ka pärijad; niihästi Jumala pärijad kui Kristusega pärijad, k u i m e t e m a g a k a n n a t a m e, et me saame ka temaga ausse.“ Room. 8, 17. „Ning kõik, kes tahavad jumalakartlikult elada Jeesuses Kristuses, neid peab ka taga kiusatama.“ 2. Tim. 3, 12.

Niipea kui keegi on saanud Jumala lapseks ning hakanud käima Jeesuse järel, tuleb temal kannatada nende poolt, kes ei tunne Jumalat õieti. See tagakiusamine võib tulla isegi koduomaste poolt, nii kui seda Jeesus ise ütles. (Matt. 10, 34–39.)

Esimene ristikogudus pidi palju kannatama paganate poolt, ja nii kaua kui ta jäi truuks Jumalale, kestis tagakiusamine. Niipea kui pärast apostlite surma kogudus langes tõest, muutus maailmameelseks ja tegi maisete võimudega

(Lõpp viimasel küljel.)

Rõõmsad inimesed

Ühe närviarsti kabinetti astus kord keegi väsinud näoilmega noormees, kes kaebas rahutu ja rõhuvu tunde ning une- ja söögiisupuuduse üle. Tema näojoontes oli märgata tühimust. Hääles ja sõnus oli vaid kibeduse ja pettumuse kõla. Tal puudus rõõm! Nüüd oli ta seda tulnud otsima, ehk vähemalt kuulma head nõuannet, kuid leida hinge tasakaalu — rõõmu!

„Teie vajate meelelahutust, rõõmsate ja lõbusate seltskonda, siis saate teiegi rõõmsaks,“ sõnas arst. „Ma ei leia teile paremat nõu, kui et soovitan külastada siin linnas olevat tsirkust. Seal olen leidnud rõõmsad inimesed, kes oma lõbusa olekuga süütavad põlema teiste südamed ning kõik kohalolijad muutuvad rõõmsaks. Iseäranis üks pikakasvuline kloun, rõõmus ja lõbus mees, valmistab igale sellist naudingut, et ununevad mured, kibedused ja rahutu tunne. Minge teiegi sinna rõõmsate inimeste keskele, see aitab teid kõige paremini.“

„Kahju,“ oli õnnetu vastus, „kui see nõnda on, et ainult sealt leian rõõmu, siis jään kindlasti abita, sest mina ise olen see „lõbus ja rõõmus“ kloun.“

Eks ole inimene see olevus, kes igapäev peab käed välja sirutama rõõmude järele. Kõik tahavad tunda rõõmu ja maitseta õnne. Mida kõike ei ole küll ära tehtud selleks, et inimene võiks olla rõõmus. Noored ja vanad, rikkad ja vaesed, kõik on väljas rõõmu otsimas. Neile pakutakse paljudest kohtadest lõbu rõõmu asemel. Inimene mõtleb, et lõbu ongi tema rõõm, mida on tarvis. Ta annab

selle eest kõik, isegi perekonnaarmastuse, tervise ja raha, et ainult olla lõbus, et peletada mure ja kurbus. See kestab mõne silmapilgu, ja siis ta näeb, et on lasknud end petta. Tal pole rõõmu!

Jah, vast sinagi naerad, teed nalja ühes sõpradega, aga sa pole rõõmus. Su süda nutab, on rahutu, ehkki tood näole sunnitud rõõmuilme, et näidata, et oled rõõmus. Naer ja lõbu ei ole veel see igatsetud rõõm. Sellises „rõõmus“ tunned end peagi väsinuna ega taha vahest koguni mitte enam elada. Nii võitleb inimene tihti rõõmu pärast, kuni leiab, et ta on lõplikult väsinud, tuhanded pettumused selja taga, ja see, mis elus jäi kättesaamatuks, oli rõõm, püsiv kosutav rõõm. Ta on vaid maitsenud kunstlikku rõõmu, nagu seda kujutab eeltoodud läbielu.

Kas siis maa peal ei ole rõõmu, mis oleks tõsine ja püsiv südamerõõm? Kas ei ole rõõmu, mis teeks meid rõõmsateks inimesteks noorusel kui ka vanaduses, heades kui ka halbades olukordades? Kas ei ole sellist rõõmu, mida ei ole tarvis igapäev osta raha eest mõneks silmapilguks, mis ei seisa teiste naerus ega nendega kaasanaermises, vaid mis ei lõpe ega kustu ka siis, kui oleme igapäevaste eluülesannete täitmisel?

Vajalik rõõm seisab kaines vähenõudlikus eluviisis. Mida vähem soove me endale hellitame, seda tasakaalukama hingeeluga oleme. Hingerahu on tõeline rõõm. Iga inimene, kes end ühendab Lunastajaga, selle hinge hoovab rõõmu, mida ei või anda maailm.

V. S.

Suur armastus

Armastus on tundeliigutus, millele pühendatakse väga palju sõnu ja mõtteid. Ilukirjanduse aine on peaaegjalikult armastusest. See aine on nagu inimesele kõige lähedam. Temast rääkides võib liigutada tundeid ja luua elamusi.

Enamasti kujutatakse armastust kui midagi suurt, mis ei ole ega saagi olla kooskõlas elu nõuetega. Teda ülistatakse suuremaks kui elu ja ühiskondlikud nõuded. Suure armastuse tõttu inimene loobuvat oma elust, oma kohustusest, või toimivat romantilisi mõrvasid. Keegi inimene armastab nii kõvasti, et ta ei suuda enam elada kallima kaotusel, või ta armastab kedagi, keda tal ei ole kohane armastada. Selline on romaaniline armastus.

Nii kuidas armastust kujutatakse luules, nii võetakse teda ka paljude poolt tegelikus elus. Õigustatakse oma vääraid tegusid suure armastuse läbielamiseks. Kujutletakse, et armastust ei saa olla harilikus elus.

Inglise endise kuninga armuloos arvatakse olevat mõjuv näide armastuse suurusest. Paljude suust on kuulnud väljendusi: Üteldagu veel, et tänapäev ei ole leida tõsist armastust. Vaadake, kui suur oli kuninga armastus, et ta loobus troonilt, kui talle ei lubatud abielluda sellega, keda ta armastas.

Siiski on küsitav, kas eeltoodud juhtumise esineb just puhas suur armastus. Nendes ei ole ju tegemist otstarbekohase elukäsitusega. „Suure armastuse“ tekkimisel võib alati nentida midagi, mis on sobimatu või lubamatu.

Niisugune suure armastuse puhang tekib neis inimestes, kes kalduvad armastust võtma mitte tõsiselt, kes ei hinda elu vahekordi õieti, kes on niiütlelda täiskasvanud lapsed ja tahavad mängida.

Tõsine armastus seob inimesed; üks inimene on valmis elama teise jaoks. Mees ja naine ühinevad kaksainsuseks. Nad on valmis siduma endid ja kandma ühiselt elukohustusi ja elukoormat. Kui

aga saatus neile kuidagi vahele astub, siis suudetakse seegi tasakaalukalt ära kanda. Sest eluseadused on täidetud. Õieti niisugust armastust peaks nimetatama suureks armastuseks, aga kahjuks enamuse ei ole selle poolt. Ei soovita elada vaikset korralikku õnnelikku elu. Suure armastusena kujutletakse seda suhtumist, mis lööb suuri laineid...

Paljud on saanud armastusest väärarusaamise, võib ütelda kirjanduse mõjul. Tahetakse olla nii-ütelda vabad. Hoidutakse siduva armastuse eest. Kui tutvunemise korral vastaspool mõtleb siduva armastuse peale, siis eemalehoidja armastus kaob, sest tema eluplaan on eemale hoida ja ainult mändida. Mida vähem on väljavaateid siduvaks armastuseks, seda suuremaks kasvab tundelõõm. Niisugust armastust nimetatakse vahemaaliseks armastuseks. Distantarmastajad kujutlevad armas-

tusest küll midagi suurt, aga tõelisest õnnelkust armastusest hoiavad eemale. Nende armastus on nii, et kui inimene on eemal, siis on tema vastu suur armastus, aga kui inimene on lähedal, siis tekib tema vastu põlgus. Säärased inimesed võtavad väga traagiliselt armsama surma, või armuvad abielulistesse, või abielluvad enesele sobimatu inimesega.

Kõik hii nimetatud suured armastajad on õnnetud abieluinimesed. Nad ei ole hingeliselt päri abiellumisega, ja kui nad abielluvad, siis tingimata kujundavad abielu õnnetuks. Õnnetutest abieludest järelavad teised, et abielu ei olegi õnnelik eluvorm. Nii hoidutakse siduvast armastusest ja kujundatakse nurjaläinud elu, milles esinevad momendid, mida ekslikult nimetatakse suureks armastuseks.

Kellele on, sellele antakse

Kellele on, sellele antakse. Nii kõlab üks muudetamatu eluseadus. Kellele on au, sellele antakse au; kellele on ameteid, sellele antakse ameteid; kellele on töid, sellele antakse töid; kellele on varandusi, see saab koguda varandusi; kes on andekas, see muutub järjest andekamaks. Inimesed ei ole ühetalised. Palju oleneb meist enestest. Ikka ja alati on maksvad algul nimetatud Kristuse sõnad.

Küsime, miks mõnedel puuduvad need eesõigused, nii et neile ei anta?

Need eesõigused on olnud peaaegu igaühel, aga neilt on need niitõelda ära võetud.

Ei olegi tarvis palju omada. Kui me ei tee midagi alatut, siis juba on olemas keskpärase inimese au. Siis me kõlbame inimeste hulka. Ja kui oleme inimeste hulgas, siis on ka võimalusi mõningate hüvede saamiseks. Me ise ei saa end teha austatuks, lugupeetuks, rikkaks, suureks, vaid seda teevad meile teised, seda annab meile seltskond.

Aga seltskond valib. Ta ei anna igaühele. Ei anta sellele, kellele ei ole midagi, kes ei anna midagi vastutasuks. Ei saa see, kes kangekaelselt nõuab ja ilmajäämise puhul pahandab. Seltskond annab sellele, kes talle meeldib, kelle vastu tal on lugupidamine.

Kelle vastu on siis lugupidamine? Kes on armetu, hädaline, kaebaja? Ei! Inimese armetusele ei tunta palju kaasa. Küll aga võetakse meelsasti osa inimese suurusest, õilsusest. Armetud jäävad tähele panemata, aga paremal järjel olijatele osutatakse osavõtlikkus viimse võimaluseni. Kes teeb end hädaliseks, see ei saa midagi, kes aga näitab end suurena, see saab palju.

Miks säärane vahetegemine? Miks säärane ülekohus kannataja ligimese vastu? See asjaolu on vabandatav. Ka kõige heasüdamlikum inimene ei

saa täiel määral tajuda kaasinimese tundeid ja mõtteid, veel vähem tajub seda n. ö. kalgima südamega inimene. Teiste tunded jäävad enamasti tajumata ja siis ka arvestamata. Iga inimene vaatab alati seda, kuidas kaasinimene mõjub tema tunnetele. Kes tekitab meeldivad tunded, see võetakse vastu, aga kes tekitab ebameeldivad tunded, see lükatakse eemale. Kes laseb end välja paista armetuna, see tekitab teistes aina ebameeldivaid tundeid, järelikult teda siis ka põlatakse, hüljatakse. Kes ei anna teisele head tunnet, see ei saa ka teiselt lugupidamist. Seega on lugupidamise avaldamine vastutasuks saadud meeleheade eest.

Kes on meelejärele ühele, see saab ühelt, kes on meelejärele paljudele, see saab paljudelt. Paljud võivad teha ühe austatuks, õnnelikuks ja rikkaks.

Teisele tuleb olla kasulik, siis võib sulle saada osaks lugupidamine ja osavõtt. See kasulikkus ei tarvitse olla kuigi suur. Sinu olek peab olema nii, et see teises loob head tunded. Ära aseta end vastuollu teise mõtetega, ära laida ega alahinda teist, vaid püüa olla osavõtlik, lahke ja viisakas, siis oled sa juba midagi annud, ja sa võid vastutasuna saada lugupidamise ja poolehoidu. Sa täiendad oma osavõtuga seltskonda, pakud uut ja vaheldust — sellest on teistele kasu, ja seda tasutakse lugupidamisega ja poolehoiduga. Kordan veel: kes on kuidagi kasuks meeldivate elamuste loomisel, seda nähakse heameelega, aga kes ei ole kasuks, selle vastu ei saa olla lugupidamist. Maksab seadus — kes annab, see saab.

Seltskond annab ka lihtsatele asjadele suure kaalu. Tal on tuhandeid kohti, kuhu sind tarvit. Sa muutud seltskonnale vajalikuks. Sa oled midagi teinud, sellest saadakse teada, ning seltskond annab

(Lõpp viimasel küljel.)

Eluõnnest ja perekonnast

R. VINGLAS

Lapse hädaohlikud aastad. Vanematel on tarvis tunda lapse hingeelu ja kasvatuse seadusi. Vanemate ja laste hea vahekord.

„Otsige õnne vaikselt perekonnaelus,“ oli Pestalozzi viimseid sõnu. Neis on ilmekalt väljendatud kõikide vanemate igatsus, omada õnne perekonnaelus. Õnne eelduseks perekonnas on terved ning tublid lapsed. Kuid see ei ole veel kõik. Vanemate ja laste hea ning südamlük vahekord on see, mis teeb täielikuks perekonnaõnne. Niisugune õnnelik olukord võis tekkida aga seal, kus vanemad mõistavad oma lapsi ja teavad, millistena lapsed neid näevad. Suur osa õnnetuid perekondi, kus vanemate ja laste vahekord on võimatult halb, on tekkinud asjaolust, et puudub üksteise-mõistmine ja -tundmine. Perekonnaõnne saavutamiseks ja säilitamiseks on väärt teada, kuidas lapsed vaatavad oma vanemaile ning mis loob nende mõlemate vahele kindlad sidemed?

Perekonnas on ema see, kellega lapsel on kõige rohkem tegemist. Esimestest elupäevadest peale on ta oma ema kaitse all. Ainult ema mõistab lapse esimesi liigutusi, tundmus- ja tahtväljendusi. Seetõttu usaldab laps ka kõige esmalt oma ema. Ema on talle abipakkujaks, armastuse ja soojuse levitajaks, trööstijaks igas kannatuses ja hädas, põetajaks iga haiguse puhul. Kuuekuni kaheksakuine laps võtab ema juba hõisetega vastu, sirutab käed tema poole. Kogu esimese eluaasta suhtub laps selliselt emale. Alles teisel eluaastal, kui hakkab kujunema lapse oma tahe, satub see ema omaga vastuollu, tekib jonn. Teisest kuni neljanda eluaastani elavad lapsed läbi n. n. esimese jonnija; mida tugevamad on lapse tahtealged, seda tormisemalt.

Isa seisab lapsel juba kaugemal. Ta on tööga seotud, suurema osa päevast kodust väljas. Lapsele näib isa võimsana, kõike-teadvana ja kõikevõivana, karistavana, kui laps on teinud midagi halba.

Lapsel on lapse oma maailm — fantaasiamaailm. Ta hingestab ja isikustab mängu ja muinasjutu asju ja esemeid ühes vastavate meeleliste avaldusvormidega. See maailm annab lapsele kujutlusi, elamusi ja kogemusi, mida ta ei saa reaalsest maailmast. Vastavalt oma siseilmale laps võtab ka vanemad oma fantaasiamängu, kuid tal puudub arusaamine täiskasvanute hingeelust.

Ainult seda mõistab laps õige pea, kas ta võib oodata täiskasvanult sõbralikkust, õrnust ja armastust, või peab ta neid kartma. Armastus ja viha, hirm ja kartus, kõik tundmuseväljendused, mida võime panna tähele lapse juures, on esmajoones esile kutsutud vanemate hoiakust lapse vastu, mitte aga sellest, nagu oskaks laps tunda nende hingeelu.

Kooliiga, mis on hilisem lapsepõlv, 8. eluaasta algusest kuni 13. eluaasta lõpuni, toob palju muudatusi lapse ellu, ja ühes sellega muutub ka tema seisukohavõtmine oma vanemate vastu. Emal ei ole enam võimalik kõike tähele panna ja üle vaadata. Ta õpib oma lapse uut ümbrust tundma ainult tema jutustuste järgi. Mõnda ei jutusta laps, sest ta ei oska veel kõike tähele panna, mõni asi näib talle tähtsusetu, mõnest asjast vaikib ta karistusekartuse pärast, ja mõnest asjast püüab ta ennast valega välja aidata. Kuid seda ei tee ta järelemõeldult, nii et hea vaatleja võib näha tema vale.

Selles eas laps ei võta enam täiskasvanut naiivsel viisil oma ellu, tema tunded ja püüded ei ole enam täiskasvanu hoiaku peegeldused lapselikus teadvuses. Täiskasvanut vaadeldakse asjalikul viisil nagu iga teist välismaailma eset. Kuid hoolimata tema uurimistungist, mis tahab tungida asja sisse, jääb laps peatuma ainult väliste tunnuste ja omaduste vaatlemisel. Täiskasvanute hingelised elamused nagu sügav kannatus ja seesmine rõõm on kaheksakuni kümneaastasele lapsele veel arusaamatud. Ta ei ole veel oma-enda siseelu leidnud ning seetõttu ei suuda ta mõista täiskasvanu hingeelu. Ta jälgib väliseid nähtusi, kuid nende sügavaid põhjusi ei mõista ta veel. Ta paneb tähele tüli vanemate vahel ja tunneb ennast õnnetuna, sest ta seisab mõlema tülitseja vahel ning ei tea, kelle poole hoida. Tüli põhjused on aga tema eest veel varjatud. Laps näeb ema sügavat kurbust lähedase sugulase surma puhul, kuid ta ei suuda tunda tema hingelist seisukorda, sest tal pole surmasaladus veel selge. Laps elab teises maailmas kui täiskasvanu.

Teises jonniajas, mis kestab 12.—14. aastani, ja veel rohkem sellele järgnevas küp-

Lastele

Nüüd kohe...

„Maie, Maie!“ hüüdis ema. Kuid ei tulnud vastust.

„Kuule, Maie!“ hüüdis ema uuesti, olles läinud aknale vaatama, kus ja millega Maie tegeleb. „Tule tuppa!“

„Kohe, silmapilk, ema,“ kuuldus õuelt rõõmus hääl, „ei kesta enam kaua.“

„Aga mina ootan sind nüüd kohe,“ ütles ema, „tahan, et tuled kohe.“

„Just praegu, ema,“ kuuldus Maie hooletu hääl. Maie siiski veel ei tulnud.

„Oh, sa armas aeg,“ mõtles ema endamisi, „küll on tüütav alati kuulda ainult — tulen kohe. Alati peab teda nii kaua ootama.“

Viis, kümme minutit möödus, aga Maie polnud veelgi ilmunud. „Maie!“ hüüdis ema uuesti aknalt, „tule silmapilk siia!“

„Jah, ema, kohe!“

„Oo!“ hüüdis ema, „küll ma sind...“

Nüüd ilmus Maie naerataval näol. Ja ema ei teadnud enam mis ta pidi ütleva või tege-ma, — nii päikesepaisteline oli see naeratus.

„Siin ma olen!“ ütles Maie rõõmsasti. „Kas sa kutsusid mind, ema?“

„Kui ma sind hüüdsin, miks sa ei tulnud kohe,“ tõreles ema, püüdes teha karmi nägu.

„Mul oli kiire,“ vastas Maie pisut haavunult. „Pesin nuku pesu.“

„Olgu pealegi,“ ütles ema, „kui mina sind kutsun, pead kohe sõna kuulma. On väga inetu lasta emal kaua oodata, enne kui tuled.“

„On küll,“ vastas Maie.

„Olgu seekord pealegi. Nüüd mine vii see pakk proua Jõgisele.“

Maie võttis paki ja läks, ise ümises laulda rõõmsalt viit. Vaevalt uksest väljunud, oli ema manitsus meelest läinud. Jõudnud tagasi, ta läks jällegi oma pesuküna juure. Nii lõbus oli temal peseda ja teha seebi-vahtu. Tal oli oma pesuküna, pesunöör ja pesupulgad. Ei olnud siis ime, et tal oli huvi tegeleda.

Kuid varsti kuuldus jällegi hüüe tuttavale häälele: „Maie, tule siia!“ Ja vastus oli niisama tuttav: „Tulen kohe!“

„Siis tähendab, et ta on juba ununstanud kõik,“ mõtles ema. „Pea teda õpetama teisel viisil.“

Jälle möödus viis minutit, kümme minutit, aga Maie ei ole nähagi. Ema sõi üksinda lõuna, ja siis koristas söögigi laualt. Korruga kuulis ta hädalist hüüdmist: „Ema, ema, tule ruttu siia, ma kallasin vee endale peale.“

Emale tekkis hea mõte, olles veendunud, et suuremat õnnetust pole juhtunud. Ta hüüdis: „Tulen kohe, Maie!“

„Ema, tule ruttu, tule ruttu!“ kiljus Maie, „kingad on kõik vett täis.“ Kuid ema jäi rahulikuks ja hüüdis jälle: „Tulen kohe,“

Sealsamas ilmus läbimärg Maie. Ta oli nuku hilbukesi kuivama riputanud ja toolilt maha hüpanud, kusjuures õnnetus kombel tõmbas pesuküna veega endale kaela. Teda nähes ema ei jõudnud enam naeru pidada.

„Mispärast sa ei tulnud, kui ma sind kutsusin?“ küsis Maie emalt, „kas sa siis ei näe kui märg ja kole ma nüüd välja näen.“

„Ma ei saanud tulla, mul oli kiire. Ma pidin lõunasöögi laualt ära koristama.“

„Kas on siis juba nii hilja?“ küsis Maie ehmudes.

„On ja,“ vastas ema, „ma ootasin sind kõik aeg. Kui sa oleksid tulnud kohe kui ma sind kutsusin, siis ei oleks sulle juhtunud ka seda õnnetust.“

Maie mõistis, mis ema tahtis sellega ütelda. Ta kõhatas, ja vaevalt märgatav naeruilme tuli ta näole. Muidugi vahejuhtum lõppes sellega, et ema ruttas tooma kuivi riideid ja ühtlasi ka lõunasööki, ja Maie omalt poolt lubas, et ta ei lase enam kunagi emal oodata.

semas eas, muutuvad lapsed oma vanemaile võõraks. Seesmisid ja välised tingimused põhjustavad seda võõrdumist. Küpsemiseas toimub noore hingeelus suuri muudatusi. Noor eemaldub vanemate ideaalidest, tunneb vajadust iseseisvuse järgi, võitleb täiskasvanutelt pealesunnitud väärtuste vastu. Temas tekib enesehindamine ja tung vabaduse järgi. Need asjaolud kõik põhjustavad noort oma vanematest tagasi tõmbuma ja oma siseelu ikka enam sulgema. Oma kriitilises hoiakus, mis kaldub alati jonnile ja vastupanule, näeb ta vanemate juures ainult halbu omadusi. Ennast ülehinnates ning maailma ja inimeste vastu kõige suuremaid nõudeid seades, ei näe ta vanemate häid omadusi. Ta hakkab neid võrdlema teiste isikutega, kadestab oma kaaslaste nende vanemate pärast, keda ta peab paremateks, sest ta tunneb neid ainult pealiskaudselt või teiste jutustuste järgi. Tihti tuleb isa ja poja vahel ette suuremaid lahkuminekuid. Siis vaadatakse isale ja isegi emale kui vaenlastele. Nende vigu paljastatakse ja kasutatakse halastamatult. Puudulik arusaamine küpsemisaastate omapärast, väiklased ning ebaõiged kasvatusreeglid, arusaamatused, ettekavatsematud usaldusmurded vanemate poolt, mõjuvad selleks veel kaasa, et igale katsele, tungida küpseva noore hingeellu, vastatakse järsu tagasilükkamisega. Kuid noortel on siiski vajadus usaldatavate sõprade järgi, kellega jaotada oma südame saladusi, unistusi ja plaane, ning seepärast otsitakse sõpru ja nõuandjaid väljaspoolt kodust ringi.

Mida vanemaks lapsed saavad, seda võõramaks nad muutuvad vanematele; alles hilisemas nooruses pöörduvad nad vanemate juure tagasi, siis kui seesmisid vastuolud ja takistused on võidetud. Alles siis, kui noor on leidnud tee unistusmaailmast tegelikusse, kui ta on jõudnud arusaamisele, et ta ise ei ole geenius, ega ka mõni teine inimene ideaalne olevus, et iga inimene omab häid ja halbu omadusi, hakkab ta hindama oma vanemate häid omadusi, vaatama halastavalt nende nõrkustele ja mõistma nende tegevuse tõukejõude. Alles selles vanuses tekib noorele arusaamine kultuurseist, seltskondlikest, poliitilistest, religioossetest, rassilistest ja rahvuslikest sidemeist, mis määravad täiskasvanute elu ja mis ka tema vanemate elu on juhtinud ettetähendatud radadesse. Tugevate tungide võitmine, mis on viinud noore seesmise vabaduse juure, võimaldab ka välise rahu ümbrusmaailmaga. Vanemad ei näi temale enam türannid, alla-

rõhujad, vaenlased ja kadestajad, vaid tõelised sõbrad, kes vääriavad armastust ja usaldust.

Noor leiab tee vanemate juure aga ainult seal, kus enne küpsemisaastaid vanemate ja laste vahel on olnud tugev tundmusside — armastus, ja kus üleminekuaastad ei ole toonud liiga suurt võõrdumist vanemaist. Neile vanemaile, kes ei ole hoolinud oma laste kasvatuses, jäävad lapsed kestvalt võõraks. Ükskõiksus, ebasoodsais olukordades isegi põlgus ja viha, on tunded, mis on küpseks saanud noortel, kui nad on õppinud nägema, kui vähe armastust on olnud vanemail.

Kui lähedale vanemad ja lapsed võivad üksteisele tulla, oleneb täiskasvanute iseloomust ja kogu nende vaimsest hoiakust. Vaatamata alatisele kokkupuutumisele, mis on perekonnas laste ja vanemate vahel, võib aga kõikumine usalduse ja võõrdumise vahel olla väga suur. Heade olukordade juures, kus vanemad püüavad mõista lapsi, võib muutuda lapse ja vanemate vaheline side väga tugevaks. Kuid kui head olukorrad ka ei oleks, laps ei suuda mõista vanemaid kunagi täielikult. On asju vanemate elus, mis jäävad küpseks saanud noorele kestvalt varjatuks, näiteks mõned vanemate hingelised võitlused.

Vanematel sellevastu on aga võimalik oma lapsi täpselt tundma õppida, sest nad võivad nende iseloomu arenemiskäiku jälgida. Pealeselle on vanemad ise ka kord läbi elanud sedasama, mis nende lapsed, ning seetõttu võivad nad tungida noorte hingeellu, ja mõista noori. Vähe on aga vanemaid, kes elavad oma lastega nii, et nad ei kaota laste usaldust.

Kuid nagu öeldud eelpool, on armastus see, mis aitab noortel leida teed vanemate juure tagasi. Selletõttu on nii tähtis, et vanemate südameis oleks armastus laste vastu. Armastus ainult võib teha õnnelikuks vanemad ja lapsed. See mõte on toonitatud eriti kristluses, kus süvendatakse halastava armastuse mõtet.

Kristluse kasvatuspõhimõte, armastus, ei põlga karistust, kuid ka seda, et kristlikus kasvatuses peab valitsema tark vabadus, mis oskab pidada mõõtu nõuetes ja jätta noorele aega arenemiseks. „Isad, ärge ärritage oma lapsi vihale,“ on manitsus, mille täitmine nõuab vanemailt arusaamist laste hingeelust ja arenemisest ja ühtlasi armastust laste vastu. Mida rohkem on armastust, üksteise mõistmist ja arusaamist vanemate ja laste vahel, seda rohkem võib leida õnne vaiksuses perekonnaelus.

MIDAGI TERVISEST

Tervise saladus seisab sisesekretsioonis ehk sisenõristuses

Meie kehas ja meie keha tegevuses on vaa-
delda väga palju huvitavat ja leida väga palju
uut. Siinkohal käsitan vaid mõnda üksikut
nähtust.

Varem oldi selles arvamises, et mitmesuguste
kehaosade ühtlane koostöö on juhitud ainuüksi
närvisüsteemi poolt. Uurimised viimastel aasta-
kümnetel on aga näidanud, et ka veri etendab
selles õige tähtsat osa. On hakatud palju rää-
kima sisesekretsioonist ehk sisenõristusest. Mis
mõistetakse siis selle all?

Meie kehas on teatavad näärmed, mis valmis-
tavad erilisi aineid, n. n. hormone. Need ained
lähevad verre, ning veri kannab nad kehas ringi.
Need on ärritusained, mis ergutavad ühe kui teise
organi tegevust. Ühtlasi toovad nad teateid
ühele organile teise organi seisukorrast, ning tee-
nivad selleks, et aidata närvisüsteemil regulee-
rida keha tegevust ja elunähtusi.

Ained, mida eritavad sisenõristusnäärmed,
ei ole küll veel täpselt tuntud, kuid näib, et nad
koosnevad vähestest molekulidest ja on püsivad.
Ja mis on kõige tähtsam moodsale raviteadusele,
on see, et hormoonid, mis valmivad nii inimese
kui ka looma kehas, on täiesti ühesugused. Min-
gilt tapaloomalt võetud hormooni võib anda in-
mesele, ja see avaldab temale niisamasugust mõju
nagu tema oma kehas valminud hormoon.

Niikaua kui näärmed töötavad harilikult, ei
panda neid peaaegu üldse tähele; kui aga hai-
gestumisel nende tegevus muutub, annavad ta-
gajärjed end kohe tunda.

Tähtsamad sisesekretsiooninäärmed on: aju-
ripats, kilpnääre, kõhunääre ja sugunäärmed.

Ajuripats (hüpofüüs) asub peaaegu alu-
mises osas ja on umbes oa-suurune. Tema tege-
vuse korratuse puhul võivad inimese kehas esile
tulla kardetavamad muudatused: rasvumine,
vaimne langus, lapse vaimse arenemise seisma-
jäämine, mõne kehaosa — harilikult lõualuu,
keele, sõrmede, varvaste — liialt suureks kasva-
mine, jne. Temas peitub saladus, kas keha kas-
vab suur või väike. Kui ajuripats annab orga-
nismile liig vähe ärritusaineid, siis on tagajärjeks
käabuskasv. Kui ta nõristab aga liig palju, siis
tekib hüglakasv.

Suur mõju inimese tervisele on kilpnää-
rme l, mis asub kaela eespool küljes, kõrisõlmest
veidi allpool, vastu hingetoru. Tema korrapära-
sest tegevusest oleneb keha vastupidavus ja erk-
sus. Mingi vea tõttu tema ületegevusel inimene
muutub närviliseks, ärevaks, aju töötab kiire-
mini; tema alategevusel inimene on tuim — pikal-
dane mõtlema ja laisk töötama. Kilpnäärme hai-
guse puhul võib arst aidata. Näärme alategevuse
puhul arst annab haigele näärme-preparaate,
ja näärme ületegevuse puhul lõigatakse osa
näeret välja või kaotatakse röntgenikiirtega osa-
liselt tema tegevusvõime. Nii võidakse mõne päe-
vaga teha roidunud ja pikaldasest inimesest erk
ja vilgas inimene.

Kõhunääre nõristab peale seedemahla
veel hormooni — insuliini. Kes kannatavad
suhkruhaiguse all, nende insuliinirõristus on pii-
ratud või üldse seisus. Seetõttu suureneb suhk-
rusisaldus veres, ja suhkur saab uriiniga välja
kantud. Seeläbi läheb üks osa sissevõetud toitu
kaduma. Tekivad aga ka tõsisemad takistused,
mis põhjustavad surma. Umbes 15 aasta eest
õnnestus ühel ameeriklasel valmistada insuliini,
ja sellest ajast peale kui hakati insuliini sisse
pritsima, on võitlus nende haiguste vastu muu-
tunud palju tagajärjerrikkamaks.

Peale nende on teisigi tähtsaid näärmeid sise-
nõristusega. Meie pealuus asub veel käbi-
nääre. On tähele pandud, et ta mõjustab
ilmselt mõistuse arengut. Sest tema liigse kasvu
puhul on ette tulnud juhtumeid, kus kuueaasta-
sed lapsed on asunud kuueteistkümnepäevaste ta-
semel, millega on käinud kaasas hiidkasv ja
küpsuse enneaegne areng. Tähtis on ka hark-
nääre. See nääre asub rindkere ülemises osas.
Ta töötab inimese kasvuajal umbes küpsuseani
(14.—17. eluaastani). Hiljem ta kahaneb ja
muutub võrdlemisi tähtsusetuks. Selle näärme
hormoonid mõjuvad muuseas luude kasvule ja
arenemisele. Sugunäärmed valmistavad
sugurakke ning ühtlasi nõristavad hormone, mis
mõjustavad närvide ja keha üldist elutegevust.

Kokku võttes võib ütelda, et sisesekretoorse
näärmete tundmaõppimine on annud inimesele
tähtsa vahendi paljude haiguste ravimisel, mida
varem peeti parandamatuiks. Kuid see uurimis-
ala on veel alles arenemas, tekkimas ja kujune-
mas. Tulevikus peaks olema võimalus mitte
üksnes haigusi ravida, vaid üldse juhtida inimese
arengut juba lapse-east peale tervise ja tugevuse
suunas.

M. U.

Ei anna tulemusi ka Euroopa Ühendriikide mõtte propageerimine. Viimaste aastate pingutuste tõttu oleks võinud juba oodata kuigi palju tagajärgi selles suunas. Kuid jumalik ennustus seisab kindlana: nad on eraldatud ja jäävad selleks lõpuni.

Euroopa on lõhestatud oma riiklikkudes ja rahvuslikkudes huvides enam kui kunagi varem. Vaenu- ja sõjauim vallutab ikka enam ja enam rahvaid: nad elavad sõjaettevalmistamise ja võidukihutamise tähe all.

Mitmed riigijuhid ja diktaatorid hauduvad plaane ja unistavad oma riigi suurest tulevikust. Nende arusaamisel asjad arenevad selliselt, nagu nad seda ette kavatsevad. Kuid nad eksivad rängasti. Nebukadnetsarile tema suurushullustuses ja vägivallapoliitikas öeldi sõna, mis on maksev ka samuti tänapäeva valitsejale: „Kõige kõrgem on valitseja inimeste kuningriigis, ja annab seda, kellele ta iial tahab.“

Kui rahvad ja riigid on läinud oma mässuteel teatud piirini, siis variseb kokku nende plaan ja Issand võtab valitsused ja riigid oma kätte; ja see aeg paistab olevat lähedal.

Õnnis see, kes alistub Issanda kavale ja leiab lahenduse tulevikuprobleemidele prohvetisõna valgusest.

ELUTEE

Algus — lhk. 8.

lepinguid, lakkas tagakiusamine, aga kahjuks siis see kogudus polnud ka enam Jumala kogudus.

Nii ka nüüd. Niipea kui keegi, kas üksikisik või kogudus, sõbrutseb maailmaga, lakkab küll tagakiusamine ja kannatamine tõe pärast, kuid samal ajal on tulnud ka äralangemine nii isiku kui ka koguduse juures. Jumala laps ja Jumala kogudus on ja jääb võõraks maailmale. Teda ei mõisteta ja ta ei ühine maailmaga, vaid ta ennemini kannatab tagakiusamist, et jõuda kord aulisele võidule.

„Ja ma nägin otsekui klaasmerd tulega segatud, ja neid, kes võimust said metsalise peale ja tema kuju peale ja tema märgi peale, — need seisid klaasmerde ääres, ja Jumala kandleid olid nende käes ja nad laulsid Jumala sulase Moosese ja Talle laulu ja ütlesid: Suured ja imelikud on sinu teod, Issand Jumal, sa Kõigevägevam! Õiged ja tõsised on sinu teed, sa pühade kuningas. Kes ei peaks sind, Issand kartma, ja sinu nime austama; sest sa üksi oled püha,

sest et kõik paganad tulevad ja kummardavad sinu ette, sest sinu õiged kohtumõistmised on saanud avalikuks.“ Ilm. 15, 2—4.

„Sest mina arvan, et seesinase aja kannatamised ei ole ühtegi väärt selle au vastu, mis meile peab ilmutatama.“ Room. 8, 18.

„Mis silm ei ole näinud ja kõrv ei ole kuulnud ja inimeste südamesse ei ole tõusnud, on Jumal valmistanud neile, kes teda armastavad.“ 1. Kor. 2, 9.

Igavese elu tee ei ole raske tee. Õndsust kätte saada on küllalt kerge. Aga ainult usus Jumalasse ja tema tahtmise vastuvõtmise ning Kristuse armu läbi on see võimalik. Seepärast tule ja astu igavese elu teele! See tee viib võidule!

Kellel on, sellele antakse

Algus — lhk 11.

tunnustuse ja sellel tunnustusel on kaal. Sulle kingitakse osavõtt ja lugupidamine. Sa teed ise väikese alguse, aga seltskond määrab sinu seisukoha. Seltskonnale kasulik olles sa tõused seltskonna abil. Sest kellel on, sellele antakse.

On inimesi, kes asetavad end vastuollu seltskonnaga. Nad ei leia kunagi lugupidamist ja tunnustust. Nad protsessivad ja nõuavad endale õigust, aga see jääb neile saamata. Need inimesed moodustavad alaväärtusliku elemendi ühiskonnas.

Niisiis, ühed jäetakse tähele panemata, aga teised on kõik kõiges. Siiski ei saa kellelegi süüd vee-retada selle ebauhtlase olukorra pärast. See olukord kujuneb eluseaduse kohaselt — kellel on, sellele antakse. Võib kinnitada seda, et saamisetingimus käib vaevalt kellelegi üle jõu, ja seepärast on hüljatu ise süüdlane.

Inimene peab olema eelkõige ennastsalgav. Tal ei tohi olla ülemääraseid nõudmisi enda ega teiste vastu. Nõudmistega enda vastu ta rikub oma enesetunde, ja selle tagajärjel ei saa olla tasakaalukas teistega käitumises. Saamine ja andmine peab tulema nagu iseenesest. Nõudmiste varal ei saa iialgi tekitada head vahekorda.

Igal juhul tuleb leppida enesesse puutuva olukorraga. Iialgi ei tohiks lootust kaotada või asjale käega lüüa. Teed midagi, võidad ka usalduse. Kes on ustav väikses, see pannakse suure üle. Igal ajal on oma aeg. Kellelgi ei tarvitse mõelda, et ta ei ole midagi väärt. Ei tarvitsegi erilist olla. Ära ole ainult liig osavõtmatu, ükskõikne või isemeelne. Keskpärase olekuga lepib igaüks ja annab iganes mis tal on anda.

„Meie Aeg“ ilmub kord kuus. Toimetus ja talitus Tallinnas, Merepuiestee 14-a. Tel. 309-41.

Vastutav toimetaja: M. Bärengrub. Abitoimetaja: H. Pilt. S. P. A. Eesti Liidu väljaanne.

Hind: aastaks 2 krooni, poolaastaks 1 kroon 10 senti, üksiknumber 20 senti. Tellimine kõigist postiasutustest.